

Polonijne Okienko na Świat
(26/09/2025)

Świat

- Szwedzka Stena Line nowym operatorem nowego terminala promowego w Gdyni - polskie konsorcjum z Polski protestuje, też startowało w konkursie i zapewnia, że mieli lepszą ofertę.
- Na nocnych ćwiczeniach spadochronowych w USA zginęło 2 polskich komandosów elitarniej jednostki GROM; okoliczności są badane przez komisję.
- USA zerwały rozmowy z Danią, która chciała kupić ich Patrioty do obrony nieba. Kopenhaga kupi więc 8 systemów za 9,1 mld \$ od konsorcjum włosko-francuskiego - to największy zakup w dziejach Danii.
- W Wlk. Brytanii aresztuje się do 30 osób dziennie (12 tys. rocznie) za przestępstwa zw. z mową, jak retweety i udostępnianie kreskówek, na podstawie starych praw, napisanych przed erą social mediów, które karzą za wiadomości uznane za "rażąco obraźliwe".
- W nocy w sobotę Rosja zaatakowała Ukrainę 620 dronami i rakietami (zginęły 3 osoby); Ukraina zestrzeliła 550 dronów i 30 rakiet m.in. z użyciem myśliwców F-16, a następnie dokonała serii skutecznych ataków.
- Rosja sponsorowała sieć kont na Tik Toku, które wykorzystywała do szerzenia dezinformacji i prorosyjskiej propagandy w związku ze zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi w Mołdawii, zaplanowanymi na 28 września – wynika z dziennikarskiego śledztwa przeprowadzonego przez BBC.
- Trzeci dzień z rzędu tysiące pasażerów na lotnisku w Brukseli doświadcza chaosu spowodowanego cyberatakiem, który sparaliżował systemy informatyczne obsługujące odprawę i boarding. W niedzielę sytuacja wciąż daleka była od stabilizacji – łącznie 44 rejsy zostały odwołane lub przekierowane na inne lotniska.
- Niemieckie siły powietrzne potwierdziły w niedzielę przechwycenie rosyjskiego wojskowego samolotu rozpoznawczego Il-20M nad Morzem Bałtyckim. Maszyna znajdowała się w międzynarodowej przestrzeni powietrznej, jednak nie zgłosiła planu lotu ani nie utrzymywała kontaktu radiowego z kontrolą ruchu lotniczego.
- Jako dyrektor FBI dokładam wszelkich starań, aby śledztwo w sprawie zabójstwa Charliego Kirka było dokładne i wyczerpujące oraz aby każdy trop został zbadany do samego końca. Wszystkie amerykańskie organy ścigania aktywnie monitorują pojawiające się dowody, ale nasze działania

wykraczają poza wstępne ustalenia. Badamy każdy aspekt tego zamachu - napisał na platformie X szef FBI Kash Patel.

- Na stadionie w Glendale w Arizonie odbyły się uroczystości przed pogrzebem amerykańskiego konserwatysty, Charliego Kirka, który został zastrzelony podczas jednej ze swoich wizyt na uniwersytecie. W Glendale zebrali się najważniejsi amerykańscy politycy, między innymi prezydent Donald Trump, oraz zwykli Amerykanie.
- Wtargnięcie rosyjskich myśliwców w estońską przestrzeń powietrzną to celowa eskalacja konfliktu lub dowód na brak pełnej kontroli Kremla nad własnymi siłami zbrojnymi. Taką jednoznaczną ocenę sytuacji przedstawił ambasador USA przy ONZ, Michael Waltz, podczas posiedzenia Rady Bezpieczeństwa.
- Jak podaje Reuters, cały ruch lotniczy w największym duńskim porcie lotniczym w Kopenhadze został wstrzymany po pojawieniu się dronów. Na miejsce natychmiast skierowano znaczne siły policyjne oraz wozy strażackie, które zmierzały w kierunku terminalu VIP.
- Trump potwierdził, że państwa NATO powinny zestrzeliwać rosyjskie jednostki naruszające przestrzeń. Zwrócił się do Węgier o zaprzestanie kupowania rosyjskiej ropy. Na słowa Trumpa żołnierskim wpisem "roger that" odpowiedział minister Sikorski.
- Trump stwierdził, że "po zapoznaniu się z sytuacją militarną i gosp. Ukrainy i Rosji i po pełnym jej zrozumieniu oraz po zobaczeniu problemów gosp. Rosji, myśli, że Ukraina, przy wsparciu UE, jest w stanie walczyć i ZDOBYĆ całą Ukrainę w jej pierwotnej formie", "a nawet może pójść dalej!".
- Ukraina przedstawiła nowy morski dron bojowy Toloka 1000 - przenosi do 5 ton ładunku i ma zasięg do 2 tys. km, prędkość do 20 węzłów i możliwość operowania na głębokości 30-300 m.
- Prezydent i premier Czech oraz szefowa MON Litwy sugerują, że w odp. na rosyjskie wtargnięcia NATO powinno być gotowe do zestrzelenia rosyjskich samolotów następnym razem.
- Wlk. Brytania, Francja, Kanada i Australia jako pierwsze państwa G7 i G20 oficjalnie uznały niepodległość Państwa Palestyny; dla jej władz to „krok milowy w walce o suwerenność”; Izrael wyraził rozczarowanie i wezwał ambasadorów Kanady oraz Australii.
- O konieczności porzucenia broni i zbliżenia się do stołu dialogu mówił we wtorek 23 września Leon XIV do dziennikarzy przed wieczornym powrotem z Castel Gandolfo do Watykanu. Podkreślił rolę Europy w kwestii pokoju: „Gdyby Europa była rzeczywiście zjednoczona, wierzę, że mogłaby dokonać zmiany”.

Polska

- Dwa rosyjskie myśliwce dokonały prowokacyjnie niskiego przelotu nad platformą wiertniczą Orlenu na Morzu Bałtyckim w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej.
- Zaledwie 3% Polaków planuje założyć własną firmę w ciągu najbliższych 3 lat – to najniższy wynik z 50 badanych państw.
- Prokuratura Okręgowa w Warszawie poinformowała w poniedziałek o odczytaniu zapisów z czarnych skrzynek samolotu F-16, który 28 sierpnia rozbił się w Radomiu. Śledczy nie ujawniają na razie swoich ustaleń. W katastrofie zginął mjr Maciej "Slab" Krakowian.
- Prezydencki minister Marcin Przydacz powiedział w poniedziałek, że prezydent Karol Nawrocki oczekuje od służb podległych rządowi sprawniejszych działań w zakresie lokalizowania i zabezpieczania fragmentów dronów, które naruszyły polską przestrzeń powietrzną.

- Tym razem nie chodzi jedynie o zmianę władzy w Polsce, ale o generalną wielką zmianę w naszym kraju - przekonywał prezes PiS Jarosław Kaczyński na spotkaniu z mieszkańcami Poznania. Wskazywał, że lepsza Polska to taka, która będzie w stanie odrzucić „patologię” i wprowadzić „surową sprawiedliwość”.
- Po ponad trzech latach wojny na Ukrainie, Sejm uchwali ustawę o niekaraniu Polaków walczących z Rosją bez zgody MON.
- Prezydent Karol Nawrocki podkreślił, że nie ma zasady, by minister spraw zagranicznych podróżował tym samym samolotem co głowa państwa na sesję Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Zaznaczył też, że sprawa ta nie leży w kręgu jego zainteresowań jako prezydenta Polski.
- Na poniedziałkowym posiedzeniu Państwowa Komisja Wyborcza jednogłośnie podjęła decyzję o odrzuceniu sprawozdania finansowego Konfederacji za 2024 r. PKW wskazała, że komitet z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego przyjął korzyści majątkowe o wartości ok. 47 tysięcy złotych.
- Przemowa prezydenta Nawrockiego na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ: ostro potępił rosyjską agresję, zapewnił o gotowości Polski do obrony i odniósł się do kluczowych kwestii międzynarodowych.
- Rząd podpisał umowę na ponad 2 mld zł z Wojskowymi Zakładami Łączności na dostawę 56 Mobilnych Węzłów Łączności - odpowiadają one za bezpieczną, odporną na zakłócenia i szyfrowaną komunikację wojskową.

Australia

- Lachlan Rofe, 47-letni uczestnik pierwszej edycji australijskiego programu "Ślub od pierwszego wejrzenia", zmarł nagle w swoim domu w Camden w Australii. Informację potwierdziły lokalne media. Rofe zyskał popularność dzięki udziałowi w tym show w 2015 r., a także późniejszemu występowi w programie "Rolnik szuka żony".
- Rząd Australii ogłosił, że zainwestuje 12 mld dolarów australijskich (ok. 8 mld USD) w rozbudowę stoczni w Henderson koło Perth. To część 20-letniego planu przekształcenia obiektu w główne centrum serwisowe dla floty okrętów podwodnych o napędzie jądrowym, które Canberra pozyska w ramach paktu AUKUS.
- Ponad milion Australijczyków może stracić domy i źródła utrzymania do 2050 r. z powodu wzrostu poziomu morza, a liczba zgonów spowodowanych upałami wzrośnie o ponad 400 proc. – wynika z opublikowanego raportu, przygotowanego dla rządu w Canberze przez niezależnych ekspertów.
- Abu Dhabi National Oil Company (ADNOC) wycofała w środę ofertę kupna australijskiego producenta gazu Santosu o wartości 18,7 mld dol. po miesiącach sporów dotyczących wyceny spółki. Oznacza to spowolnienie agresywnej ekspansji zagranicznej ADNOC.
- Kanada, Australia i Wielka Brytania oficjalnie uznały państwo palestyńskie. Skrytykował to premier Izraela Benjamin Netanjahu, który zapowiedział odpowiedź kraju "w najbliższych dniach" i "przedstawienie prawdy" w czasie piątkowego wystąpienia przed Zgromadzeniem Ogólnym ONZ.

Opracował:

Bogusław P.